

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2458/21
12.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Ирене Вуковић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ..., коју заступа пуномоћник адвокат Бранко Бутолен из Београда, Гандијева бр. 144, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Београд, Др Александра Костића бр. 9, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 18188/19 од 15.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 12.5.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 18188/19 од 15.12.2020. године у ставовима првом, другом, трећем, четвртом, петом и шестом изреке, па се у том делу **ОДБИЈАЈУ** као неосноване жалбе парничних странака.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу седмом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 18188/19 од 15.12.2020. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиљи накнади парничне трошкове у износу од 49.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење пресуде до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиље од 11.9.2020.године. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиљи на име неисплаћених месечних износа пензије исплати за период од јула 2016. године закључно са децембром 2018. године и за фебруар 2020.године, месечно одређене износе са законском затезном каматом почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име неисплаћених месечних износа пензије за период од фебруара 1999. године закључно са јуном 2016. године исплати месечно одређене износе, са законском затезном каматом почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој исплати износе преко досуђених а до тражених износа за период од јула 2016. године закључно са децембром 2018. године и за фебруар 2020.године, са законском затезном каматом почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име неисплаћених месечних износа пензије за период од јануара 2019. године закључно са јануаром 2020. године, као и за март 2020.године исплати месечно одређене износе, са законском затезном каматом почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 56.400,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење одлуке до исплате.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле парничне странке, побијајући је из свих законских разлога. Тужиља је пресуду побијала у ставовима четвртим, петом, шестом и седмом изреке, како произлази из навода жалбе, а тужени у ставовима првом, другом, трећем и седмом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), овај суд је оценио да је жалба тужиље неоснована, а жалба туженог делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. У поступку није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 ЗПП, на коју тужени неосновано у жалби указује, будући да је предмет спора накнада штете, те је сагласно члану 1 ЗПП надлежан за поступање суд опште надлежности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју обе странке неосновано указују у жалбама, будући да пресуда нема недостатака због којих се не може испитати, јер изрека пресуде није противречна, нити противречи разлозима пресуде које је суд дао о битним чињеницама и који су јасни и непротивречни.

Неосновано се жалбом туженог побија одлука о приговору апсолутне ненадлежности суда, будући да је сагласно члану 1 ЗПП суд опште надлежности надлежан за поступање у имовинскоправним споровима, па и за спор о накнади штете. На основу изнетог, правилна је одлука првостепеног суда из става првог изреке побијане пресуде којом је одбијен приговор апсолутне ненадлежности суда.

Неосновано се жалбом туженог указује и на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 355 став 3 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13 (Одлука Уставног суда), 74/13 (Одлука Уставног суда), 55/14, 87/18, 18/20) јер пропуштање првостепеног суда да у уводу пресуде наведе јединствени матични број грађана, односно матични број правног лица, не утиче на законитост и правилност побијане пресуде будући да није споран идентитет лица на која се пресуда односи, при чему се решење о исправци пресуде у смислу одредбе члана 362 ЗПП може донети у свако доба.

Правилно је првостепени суд одлучио када је дозволио преиначење тужбе повећањем захтева из поднеска тужиле од 11.9.2020.године, применом одредби чланова 199 и 200 ЗПП, налазећи да је одлучивање по преиначеној тужби целисходно за коначно решење односа међу парничним странкама, при чему поступак по преиначеној тужби није утицао на трајање парнице. Стога се неосновано жалбом туженог побија одлука суда у ставу другом изреке побијане пресуде.

Правилном оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да је тужиле решењем туженог (Филијала Призрен) од 17.7.1996. године одређен нов износ породичне пензије почев од 1.8.1995. године (а да је детету ББ од истог датума престало право на породичну пензију). Тужиле је пензија исплаћивана до половине фебруара 1999. године, када је исплата обустављена. Тужиле је корисник пензије на КИМ почев од 8.12.2014.године. У периоду од 15.2.1999. закључно са мартом 2020. године номинална нето разлика између припадајуће породичне пензије по решењу туженог и исплаћеног износа пензије од стране косовске администрације према потврди од 3.3.2020.године, износи 1.038.419,15 динара у појединачним износима наведеним у изреци првостепене пресуде, са датумима доспелости сваког појединачног месечног износа 25-ог у нареденом месецу за претходни месец.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и то чланове 155, 172 став 1, 189 став 1 и 2 и члан 277 став 1 Закона о облигационим односима, па је правилно закључио да је тужени одговоран за штету коју је тужиле претрпела услед незаконитог рада туженог, који се огледа у обустави исплате пензије без законског разлога и без доношења одлуке о томе, те је дужан да тужиле накнади штету за период од јула 2016. године закључно са децембром 2018. године и за фебруар 2020.године у појединачним износима, са законском затезном каматом од 25-ог у наредном месецу као даном доспелости сваког износа па до исплате. Стога је правилно поступио када је одлучио усвајањем тужбеног захтева као у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је правилно закључио и да је потраживање тужиле делимично

застарело правилно примењујући чланове 186, 361 и 376 Закона о облигационим односима. С обзиром да је тужба у овој правној ствари поднета 20.8.2019. године, правилно је првостепени суд оценио да су застарела сва потраживања накнаде штете почев од фебруара 1999. године закључно са јуном 2016. године, имајући у виду да је од доспелости неисплаћених месечних износа пензије, 25-ог у наредном месецу за претходни, па до подношења тужбе протекло рок застарелости од три године, те је, супротно наводима жалбе тужиље, правилно у овом делу одбио тужбени захтев тужиље услед застарелости у ставу четвртом изреке побијане пресуде. Према томе, неоснован је навод жалбе туженог да су потраживања за цео утужени период застарела због застарелости права из којег проистичу повремена потраживања у смислу одредбе члана 373 ЗОО.

С тим у вези неоснован је жалбени навод тужиље да је сазнала за обим штете из налаза и мишљења судског вештака економско- финансијске струке датог током овог поступка, јер је тужиља са сваком неисплатом пензије била упозната са обимом штете коју трпи, с обзиром да јој је била позната висина пензије која јој је призната решењем туженог. Због тога, тужиља је била овлашћена да потражује накнаду штете након сваког изостанка исплате, када је штета настала и када је сазнала за њен обим (према одредби члана 186 ЗОО). Субјективни и објективни рокови предвиђени за застарелост потраживања накнаде штете почињу да теку првог наредног дана од дана изостанка исплате, према одредби члана 361 став 1 ЗОО.

Неоснован је жалбени навод туженог којим је указао да решење о утврђивању новог износа породичне пензије које је вештак имао у виду приликом израде свог налаза и мишљења, није правоснажно и коначно, јер о томе тужиља није доставила доказ. Ово стога што је тужени доносилац овог решења, а током поступка није доказао да је ово решење поништено, односно замењено неким другим решењем, чиме би довео у сумњу стечено право тужиље на пензију.

Неоснован је жалбени навод туженог да тужиља није поступала сагласно члану 88 став 3 Закона о пензијском и инвалидском осигурању (“ Службени гласник” РС, бр. 34/03...101/05) јер није пријавила туженом своју промену адресе, као промену која је од утицаја на право, односно обим коришћења права на пензију, с обзиром да из достављених доказа-решења туженог од 17.7.1996.године, и потврде о животу од 25.7.2019.године произлази да се пребивалиште тужиље које се налази у ..., ..., није мењало.

Тужени у жалби упућује и на одредбу члана 119 Закона о ПИО која прописује да лице које оствари право на две или више пензија на територији републике, може да користи само једну, по сопственом избору. Како је тужиља примала пензију од косовске администрације, тужени закључује да та чињеница искључује могућност примања друге пензије за исти период. Без утицаја је овај навод жалбе туженог, будући да је тужиљи одређен нов износ породичне пензије решењем туженог почев од 1.8.1995. године, које није стављено ван снаге нити је замењено новим решењем, а пензија тужиљи није исплаћивана од половине фебруара 1999. године без законског основа, због чега чињеница да је тужиља била корисник основне пензије на Косову и Метохији почев од 8.12.2014. године може бити од значаја само код оцене основаности висине

опредељеног тужбеног захтева тужиље, али је без утицаја на право тужиље да у смислу члана 172 ЗОО потражује од туженог накнаду штете због незаконите обуставе исплате пензије.

Следом изнетог, првостепени суд је правилно имао у виду да је косовска администрација почев од 8.12.2014.године тужилји исплаћивала основну пензију у месечним износима као у потврди од 3.3.2020. године, и то у износу од 75 евра у периоду од 8.12.2014 до 31.12.2018.године и у износу од 90 евра почев од 1.1.2019.године, као у варијанти 2 налаза вештака за економско финансијску област који је суд прихватио, која чињеница је од значаја приликом утврђивања висине штете коју је тужилја претрпела, у смислу одредбе члана 190 ЗОО. У том смислу, неосновани су наводи жалбе туженог да суд није правилно утврдио висину накнаде штете јер је урачунао примања по основу само једне категорије пензије коју тужилја прима на Косову и Метохији, с обзиром да из потврде од 3.3.2020. године произлази да је тужилја на Косову и Метохији остварила само право на основну пензију.

Првостепени суд је правилно ставом петим изреке одбио тужбени захтев тужиље у делу који се односи на потраживања за период од јула 2016. године закључно са децембром 2018. године и за фебруар 2020.године, преко досуђених до тражених износа, као и у ставу шестом изреке за период од јануара 2019. закључно са јануаром 2020.године и за март 2020.године (у којем периоду су износи које је тужилја примала од косовске администрације виши од износа који јој припадају према решењу туженог), имајући у виду износ пензија које је у том периоду тужилја примала од косовске пензијске администрације, јер је одредбом члана 190 Закона о облигационим односима прописано да ће суд, узимајући у обзир и околности које су наступиле после проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања, те су жалбени наводи тужилје којима се побија овај део одлуке (став пети и шести изреке) неосновани и без утицаја на другачију одлуку овог суда.

Поред тога, жалба туженог неосновано тврди да је суд требало да примени чл. 279 став 3 Закона о облигационим односима, приликом одлучивања о праву на исплату законске затезне камате, јер су пензије повремена новчана давања на која законска затезна камата тече од дана када је суду поднесен захтев за исплату. Правни основ обавезивања туженог је накнада штете па се обавеза туженог сматра доспелом од тренутка настанка штете, сходно чл. 186 Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 390 ЗПП донета је одлука као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, тужени основано у жалби побија правилност и законитост решења о трошковима поступка из става седмог изреке побијане пресуде, указујући на то да је донето уз погрешну примену материјалног права.

Првостепени суд је тужилји применом одредби чланова 153, 154 и 163 ЗПП и важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката досудио трошкове парничног поступка за радње предузете од стране њеног пуномоћника из реда

адвоката, и то за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 6.000,00 динара и за заступање на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, који износи су увећани за 20%, с обзиром да је пуномоћник тужиље обвезник плаћања пореза на додату вредност. Тужили су признати и трошкови вештачења у износу од 15.000,00 динара, што укупно износи 56.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење пресуде па до коначне исплате.

Чланом 13 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката прописано је да адвокат који је обвезник пореза на додату вредност има право додати припадајући порез на додату вредност на извршени обрачун награде и трошкова. Из ове одредбе произилази да пуномоћник из реда адвоката има право да своју обавезу плаћања пореза на додату вредност пренесе на странку коју заступа и да је за то у обавези да изврши обрачун.

Чланом 42 став 4 Закона о порезу на додату вредност је прописано да рачун садржи назив, адресу и ПИБ обвезника-издаваоца рачуна, место и датум издавања и редни број рачуна, назив, адресу и ПИБ обвезника-примаоца рачуна, врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга, датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања, износ основице, пореску стопу која се примењује, износ ПДВ који је обрачунат на основицу, напомену о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ и напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

Право на накнаду трошкова поступка припада странци, па странка коју је у успешно окончаној парници заступао адвокат обвезник пореза на додату вредност има право на накнаду трошкова за пружену адвокатску услугу увећану за износ пореза на додату вредност, под условом да уз захтев достави и доказ (приложи рачун) да му је пуномоћник за извршене адвокатске услуге извршио обрачун трошкова увећаних за износ пореза на додату вредност. Како у конкретној ситуацији, тужиља није доставила обрачун о награди и накнади трошкова адвоката који би садржао све елементе прописане чланом 42 став 4 Закона о порезу на додату вредност, какав рачун би био доказ да је на странку пренет терет плаћања овог пореза сходно члану 13 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, то тужиља нема право на увећање трошкова за радње предузете од стране пуномоћника адвоката од 20 % на име пореза на додату вредност.

На основу изнетог, тужиља има право да јој се на основу члана 150, 153 став 2, 154 и 163 ЗПП, поред трошкова вештачења у износу од 15.000,00 динара, досуде трошкови за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 6.000,00 динара, као и за заступање на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, одмерено применом Тарифног броја 13 и 15 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће на дан доношења одлуке.

Тужили је на досуђени износ трошкова парничног поступка призната законска затезна камата почев од наступања услова за извршење одлуке па до исплате, у складу са одредбом члана 277 став 1 и 324 став 1 ЗОО.

Из наведених разлога, на основу члана 401 тачка 3 у вези члана 394 тачка 4 ЗПП

преиначено је решење о трошковима поступка и одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Имајући у виду да тужиља није успела у жалбеном поступку, то јој у смислу члана 165 у вези члана 153 ЗПП не припадају трошкови другостепеног поступка, па је донета одлука као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Зорица Булајић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић